

PROGRAM POMOST

WSTĘP

Przejście uczniów z klasy III do klasy IV i rozpoczęcie nauki na II etapie edukacyjnym stanowi istotny moment w ich rozwoju szkolnym oraz emocjonalnym. Jest to etap wymagający adaptacji do nowych warunków organizacyjnych, edukacyjnych i społecznych.

1. CELE PROGRAMU

- ułatwienie uczniom procesu adaptacji do nowej rzeczywistości szkolnej;
- przygotowanie ucznia do funkcjonowania w systemie nauczania przedmiotowego;
- ograniczenie stresu i napięcia związanego z rozpoczęciem nauki w klasie IV;
- rozwijanie samodzielności uczniów oraz wzmacnianie poczucia własnej wartości;
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ucznia w klasie i środowisku szkolnym;
- integracja zespołu klasowego oraz budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych;
- kształtowanie pozytywnego stosunku do nauki oraz rozwijanie ciekawości poznawczej;
- rozwijanie kompetencji kluczowych, w tym umiejętności uczenia się, pracy zespołowej i kompetencji cyfrowych;
- wspieranie dobrostanu psychicznego uczniów i rozwijanie ich odporności emocjonalnej;
- wspieranie rodziców w procesie adaptacji dziecka do nowego etapu edukacyjnego;
- włączanie rodziców w działania szkoły i budowanie partnerskiej współpracy;
- zapewnienie współpracy nauczyciela klasy III z przyszłym wychowawcą oraz zespołem nauczycieli uczących w klasie IV;
- monitorowanie procesu adaptacji uczniów i dostosowywanie działań wspierających do ich potrzeb.

2. FAZA PRZYGOTOWAWCZA (MAJ –CZERWIEC) – DZIAŁANIA W KLASIE III

A) Zadania wychowawcy klasy III

- a) stopniowe wprowadzanie elementów systemu lekcyjnego (45 minut, przerwy zgodnie z harmonogramem);
- b) nauka prowadzenia zeszytów przedmiotowych oraz organizacji materiałów edukacyjnych;
- c) rozwijanie samodzielności uczniów (pakowanie plecaka, przygotowanie do zajęć, przemieszczanie się po szkole);
- d) trening pracy z podręcznikiem i samodzielne wyszukiwanie informacji;
- e) organizacja spacerów orientacyjnych po szkole (sekretariat, biblioteka, gabinet pielęgniarki, świetlica);
- f) zapoznanie uczniów z pracowniami przedmiotowymi („poznajemy szkołę na nowo”);
- g) przygotowanie emocjonalne uczniów do zmiany etapu edukacyjnego (rozmowy, zajęcia warsztatowe);

- h) organizacja spotkań z pedagogiem i psychologiem szkolnym dotyczących adaptacji uczniów w klasie IV (minimum 1 w ciągu roku szkolnego według ustalonego harmonogramu);
- i) przygotowanie i przekazanie dokumentacji uczniów (portfolio, informacje o potrzebach edukacyjnych i rozwojowych);
- j) organizacja w czerwcu dla uczniów klas III spotkania zapoznawczego z wychowawcami przewidzianymi do danej klasy (według ustalonego harmonogramu);
- k) współpraca z przyszłym wychowawcą klasy IV.

B) Zadania wychowawcy klasy IV (czerwiec)

- organizacja „Dnia Otwartego Klasy IV”:
 - ✓ spotkanie z uczniami w przyjaznej atmosferze;
 - ✓ budowanie pozytywnego obrazu klasy IV (bez presji ocen i wymagań);
 - ✓ przedstawienie możliwości rozwoju (koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe);
- udział w spotkaniu zespołu nauczycieli („przekazanie informacji o uczniach”):
 - ✓ poznanie zespołu klasowego;
 - ✓ uzyskanie informacji o relacjach, potrzebach i trudnościach uczniów.

C) Zadania specjalistów (psycholog, pedagog)

- prowadzenie zajęć dla uczniów dotyczących adaptacji i radzenia sobie ze zmianą;
- przedstawienie roli specjalistów i dostępnych form wsparcia;
- wsparcie emocjonalne uczniów;
- konsultacje dla nauczycieli i wychowawców;
- udział w opracowaniu informacji o potrzebach uczniów.

3. PIERWSZY TYDZIEŃ WRZEŚNIA – KLASA IV

A) Zadania wychowawcy klasy IV

„Dzień Odkrywcy” (pierwsze dni września)

- organizacja wycieczki orientacyjnej po szkole;
- zapoznanie uczniów z kluczowymi miejscami i personelem szkoły;
- budowanie poczucia bezpieczeństwa i przynależności.

„Zrozumieć plan”

- nauka czytania planu lekcji;
- wyjaśnienie skrótów przedmiotów i zasad organizacji dnia;
- ćwiczenia praktyczne (pakowanie plecaka, przygotowanie do zajęć).

„Kontrakt klasowy”

- wspólne ustalenie zasad funkcjonowania klasy;
- budowanie atmosfery wzajemnego szacunku i bezpieczeństwa;
- włączenie uczniów w tworzenie norm grupowych.

„Dzień Integracji”

- organizacja wyjścia integracyjnego (np. teren zielony, zajęcia rekreacyjne);
- wzmacnianie relacji rówieśniczych;
- redukcja napięcia i stresu.

Dodatkowo:

- przedstawienie nauczycieli uczących;
- zapoznanie uczniów z zasadami oceniania i funkcjonowania szkoły;
- omówienie zasad bezpieczeństwa (w tym cyfrowego).

B) Zadania nauczycieli przedmiotów

- przedstawienie wymagań edukacyjnych i zasad pracy;
- budowanie pierwszego kontaktu opartego na życzliwości i jasnej komunikacji;
- wyjaśnianie celu nauki („dlaczego się tego uczymy”);
- obserwacja funkcjonowania uczniów;
- dostosowanie komunikatów do możliwości uczniów.

C) Zadania specjalistów

- udział w działaniach adaptacyjnych;
- przedstawienie form pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- budowanie relacji opartej na zaufaniu i dostępności.

4. FAZA ADAPTACJI (WRZESIEŃ – I PÓŁROCZE KLASY IV)

A) Zadania wychowawcy klasy IV

- wprowadzenie tzw. „okresu adaptacyjnego” (ograniczenie niedostatecznych ocen, większy nacisk na informację zwrotną);
- prowadzenie zajęć „Jak się uczyć?” (techniki uczenia się, organizacja pracy, notowanie);
- diagnoza potrzeb i możliwości uczniów;
- organizacja wyborów samorządu klasowego;
- przydział ról i odpowiedzialności;
- budowanie relacji i rozwiązywanie konfliktów;
- organizacja pomocy koleżeńskiej;
- prowadzenie zebrań z rodzicami;

- bieżąca współpraca z nauczycielami i specjalistami.

B) Zadania nauczycieli przedmiotów

Organizacja i dydaktyka:

- dostosowanie tempa pracy do możliwości uczniów;
- stosowanie metod aktywizujących (praca w parach, grupach);
- ograniczenie nadmiernego przepisywania;
- nawiązywanie do wiedzy z I etapu edukacyjnego.

Komunikacja i motywacja:

- formułowanie jasnych poleceń;
- wyjaśnianie sensu nauki;
- wspieranie uczniów w rozumieniu języka przedmiotowego.

Indywidualizacja:

- dostosowanie metod i form pracy;
- monitorowanie postępów;
- wsparcie uczniów z trudnościami i rozwijanie uzdolnień.

Relacje:

- budowanie przyjaznej atmosfery;
- stosowanie pozytywnej informacji zwrotnej;
- wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa.

C) Zadania specjalistów

- diagnoza trudności adaptacyjnych;
- wsparcie indywidualne uczniów;
- prowadzenie zajęć z zakresu:
 - ✓ integracji,
 - ✓ radzenia sobie ze stresem,
 - ✓ komunikacji i relacji;
- współpraca z nauczycielami i wychowawcą;
- wsparcie rodziców.

5. WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Zadania szkoły

- organizacja zebrań informacyjnych (kl. III i IV);
- przedstawienie programu adaptacyjnego;
- informowanie o dostępnych formach wsparcia;
- włączanie rodziców w życie klasy i szkoły;

6. PRZEWIDYWANE EFEKTY

A) uczeń:

- czuje się bezpiecznie w szkole oraz zna osoby i miejsca, do których może zwrócić się w sytuacji trudnej (wychowawca, pedagog, psycholog);
- potrafi rozpoznawać i nazywać emocje oraz stosuje podstawowe strategie radzenia sobie ze stresem i napięciem;
- współpracuje w grupie, respektuje zasady pracy zespołowej i potrafi rozwiązywać konflikty w sposób konstruktywny;
- okazuje szacunek nauczycielom i rówieśnikom, jest otwarty na różnorodność i nie przejawia postaw dyskryminacyjnych;
- ma poczucie własnej wartości, zna swoje mocne strony oraz obszary do rozwoju;
- rozwija zainteresowania i uzdolnienia, aktywnie uczestniczy w procesie uczenia się;
- zna organizację pracy w klasie IV oraz wymagania związane z nauczaniem przedmiotowym;
- potrafi planować swoją naukę i stopniowo przejmuje odpowiedzialność za własne postępy;
- korzysta w sposób bezpieczny i świadomy z narzędzi cyfrowych wspierających naukę;
- lepiej adaptuje się do zmian związanych z przejściem na II etap edukacyjny.

B) rodzic:

- ma poczucie, że jego dziecko funkcjonuje w bezpiecznym i wspierającym środowisku szkolnym;
- współpracuje z nauczycielami i specjalistami szkolnymi w sposób partnerski;
- aktywnie uczestniczy w życiu klasy i szkoły;
- zna zasady funkcjonowania szkoły, w tym wymagania edukacyjne i sposoby oceniania;
- wspiera dziecko w organizacji nauki i radzeniu sobie z trudnościami;
- ma dostęp do bieżącej informacji o postępach i funkcjonowaniu dziecka;
- rozumie specyfikę przejścia na II etap edukacyjny i adekwatnie wspiera dziecko w tym okresie.

7. EWALUACJA PROGRAMU

Ocena skuteczności programu będzie prowadzona poprzez:

- obserwację zachowania i funkcjonowania uczniów;
- analizę wyników nauczania;
- rozmowy indywidualne;
- analizę frekwencji i zaangażowania uczniów.